
การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานการให้บริการ
สนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา*
STUDY OF THE CONDITIONS AND GUIDELINES FOR SERVICE
OPERATIONS SUPPORT FOR DISABLED STUDENTS, UNIVERSITY OF
PHAYAO

อภิเชษฐ ดุใจ¹ และ ณัฐวุฒิ สัพโส²
Aphichet Dujai¹ and Nattawut Sapsa²
¹⁻²มหาวิทยาลัยพะเยา
¹⁻²University of Phayao, Thailand
E-mail: Aphichet.du@up.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา 2) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างหรือประชากรที่ศึกษาประชากรที่ศึกษาคือกลุ่มที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน ผู้อำนวยการกอง เจ้าหน้าที่กิจการนิสิตประจำคณะ และเจ้าหน้าที่ DSS มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยาโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10) 2) แนวทางการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการของมหาวิทยาลัยพะเยา ควรมีการจัดประชุม

* Received 8 April 2025; Revised 20 April 2025; Accepted 29 April 2025

ผู้ปกครองของนักศึกษาพิการ ด้านการบริการให้คำปรึกษา ควรจัดบริการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและมีการประชุมนักศึกษาพิการ เพื่อชี้แจงและอธิบายให้ข้อมูลกับนักศึกษาพิการ ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล บุคลากร DSS ควรรายงานผลการอนุมัติของคณะกรรมการการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล ด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ควรมีการจัดทำประเมินผลการให้บริการ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งสรุปผลการให้บริการ การใช้สื่อและเทคโนโลยีของนักศึกษาพิการ และด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม ควรมีการจัดให้มีการจัดประชุมอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการ

คำสำคัญ: การดำเนินงานการให้บริการ, นิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา

Abstract

This research aimed to study the following objectives: 1) To study the operating conditions of the support services for disabled students at Phayao University; 2) To study the operational guidelines for the support services for disabled students at Phayao University. This was a survey research. The sample group or population studied was the group with duties related to disabled students at Phayao University, namely university administrators, deans, deputy deans, assistant deans, advisors, division directors, student affairs officers at the faculty, and DSS officers at Phayao University. The sample group consisted of 181 people. The research instruments were questionnaires and semi-structured interviews. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results found that 1) The operating conditions for the support services for disabled students at Phayao University were at a high level overall (with an average of 4.05). When considering each aspect, it was found that the aspect of coordination with faculties with students inclusive of students had the highest average (with an average of 4.10). 2) The operational guidelines for the support services for disabled students at Phayao University found that in terms of being a source of information on disabled

students at Phayao University, there should be meetings for parents of disabled students and counseling services. Group counseling services and meetings with students with disabilities should be provided to clarify and provide information to students with disabilities. In terms of individual service plan preparation, DSS personnel should report the approval results of the individual service plan preparation committee. In terms of providing services for technology, media, facilities, and other educational assistance, evaluations of services, media, and technology should be conducted, including summaries of services, media, and technology use by students with disabilities. In terms of coordination with faculties that include students with disabilities, meetings should be held for teachers of students with disabilities.

Keywords: Service Operations, Disabled students, University of Phayao.

บทนำ

การประชุมการศึกษาโลก (World Education Forum) ของยูเนสโก ได้มีการประกาศปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (The World Declaration of Education for All) โดยเป้าหมายของการศึกษาเพื่อปวงชน คือ การที่ทุกคนทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ได้ประโยชน์จากการได้รับการศึกษาตามสิทธิขั้นพื้นฐาน (UNESCO, 1990) จากนั้น พ.ศ. 2537 ได้มีการประชุมระดับโลกเรื่องการเข้าถึงและคุณภาพของการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs Education: Access and Quality) ตามแถลงการณ์ว่าด้วยหลักการ นโยบาย และการปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษา สำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีสาระสำคัญที่กล่าวถึงการศึกษาเพื่อปวงชนว่า 1) เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาตามสิทธิขั้นพื้นฐาน 2) เด็กทุกคนมีคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ความสนใจ ความสามารถ และความต้องการการเรียนรู้ 3) เด็กได้รับการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่หลากหลายและแตกต่างเป็นรายบุคคล 4) เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าถึงการศึกษาแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ได้ในสถานศึกษาปกติทั่วไป 5) เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนรวมในสถานศึกษาปกติทั่วไปร่วมกับเด็กทั่วไป เพื่อสร้างสังคมแห่งการดำรงชีวิตร่วมกัน (UNESCO, 1990)

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาเอกชนที่จัดการอาชีวศึกษา และอุดมศึกษามีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการตามประเภทความพิการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขที่สถาบันการศึกษากำหนด และสถานศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษาดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง และค่าใช้จ่ายอื่นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามจำนวนที่ต้องเรียกเก็บจากนิสิตพิการ หากหน่วยงานไม่สามารถดำเนินการได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553)

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดการศึกษาแก่กลุ่มคนพิการที่มีความสามารถในการเรียนรู้ถึงระดับอุดมศึกษา ได้ดำเนินงานพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้มีศูนย์ให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ (Disability Support Services : DSS) เพื่อให้คนพิการที่เข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ จึงได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการขึ้น ซึ่งเป็นหน่วยงานบริการสนับสนุนทางการศึกษาที่ช่วยให้คนพิการที่มีความพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตทั่วไป โดยลดอุปสรรคซึ่งจำกัดโอกาสของนิสิตพิการ และจัดหาบริการสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อช่วยให้คนพิการสามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ก็ให้ความสำคัญกับการศึกษาของคนพิการเช่นกัน จึงได้จัดตั้งศูนย์ให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยาขึ้นมา เพื่อบริการสนับสนุนทางการศึกษาที่ช่วยให้คนพิการที่มีความพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตทั่วไป โดยลดอุปสรรคซึ่งจำกัดโอกาสของนิสิตพิการ และจัดหาบริการสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยให้คนพิการสามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งบริการที่จัดให้จะต้องพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของแต่ละความพิการและความต้องการจำเป็นของนิสิตเป็นรายบุคคล

ดังนั้นผู้วิจัยสนใจศึกษาสภาพการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่จะสะท้อนถึงคุณภาพของการบริการต่าง ๆ โดยหวังว่าสิ่งที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการของงานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนทางการศึกษาสำหรับนิสิตพิการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งจะได้เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานในระดับสูงเพื่อประกอบการกำหนดนโยบายในการสนับสนุนและช่วยนิสิตพิการให้ประสบความสำเร็จทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพิ่มโอกาสให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการของมหาวิทยาลัยพะเยา 2) ด้านการบริการให้คำปรึกษา 3) ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล 4) ด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และ 5) ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บ จากแบบ Google form และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวมทุกด้าน จากนั้นทำการแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การแปลผลของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) มีรายละเอียดดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา และคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยพะเยา ขอความร่วมมือจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน ผู้อำนวยการกองพัฒนาคุณภาพนิสิตและนิสิตพิการ เจ้าหน้าที่กิจการนิสิตประจำคณะ และเจ้าหน้าที่ DSS มหาวิทยาลัยพะเยา ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยช่องทางออนไลน์ (Google Form) ประสานงานต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนแบบสอบถาม และความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทั้งหมด

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุน นิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา สรุปผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่าง (n=181)

สถานะผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	16	8.8
ปริญญาโท	97	53.6
ปริญญาเอก	68	37.6
2. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	5	1.1
5 – 10 ปี	91	50.3
10 ปีขึ้นไป	88	48.6

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาได้แก่ ปริญญาเอก จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 และปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 รองลงมาได้แก่ 10 ปี

ขึ้นไป จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ

1.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ สภาพการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา

การให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการของมหาวิทยาลัยพะเยา	4.03	.46	มาก
2. ด้านการบริการให้คำปรึกษา	4.03	.47	มาก
3. ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล	4.06	.46	มาก
4. ด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	4.03	.48	มาก
5. ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม	4.10	.38	มาก
รวม	4.05	.44	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ ของงานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการของมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการบริการให้คำปรึกษา และด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันเท่ากับ 4.03

แนวทางดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการของมหาวิทยาลัยพะเยา ควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองของนักศึกษาพิการ รองลงมา คือ ควรมีการเยี่ยมบ้านของนักศึกษาพิการ และควรใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเว็บไซต์เป็นช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองของนักศึกษาพิการเกี่ยวกับแผนการเรียนของนักศึกษาพิการแต่ละภาคเรียน

2. ด้านการบริการให้คำปรึกษา ควรจัดบริการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและมีการประชุมนักศึกษาพิการ เพื่อชี้แจงและอธิบายให้ข้อมูลกับนักศึกษาพิการ รองลงมา คือนักศึกษาพิการ

ต้องกระตุ้นตัวเองให้เกิดการเรียนรู้และมีความกระตือรือร้นและบุคลากรควรให้คำปรึกษาให้คำแนะนำกับนักศึกษาสร้างกำลังใจ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษาพิการและผู้ให้คำปรึกษา และควรให้บุคลากรเรียนรู้เทคนิคเฉพาะด้าน เช่น การสัมภาษณ์ การตอบคำถาม การพูดโน้มน้าวกับนักศึกษาพิการ

3. ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล บุคลากร DSS ควรรายงานผลการอนุมัติของคณะกรรมการการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล ร่องลงมา คือบุคลากร DSS ควรตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล ของนักศึกษาพิการ และควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลของนักศึกษาพิการ

4. ด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ควรมีการจัดทำประเมินผลการให้บริการ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งสรุปผลการให้บริการ การใช้สื่อและเทคโนโลยีของนักศึกษาพิการ ร่องลงมา คือ ควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการ เพื่อปรับปรุงความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ และการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกกับนักศึกษาพิการ และควรมีการจัดอบรมการใช้สื่อและเทคโนโลยี

5. ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม ควรมีการจัดให้มีการจัดประชุมอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการ ร่องลงมา คือ ควรมีการเผยแพร่คู่มือสำหรับอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการ และควรมีการจัดทำแนวทางวิธีการสอนนักศึกษาพิการในแต่ละประเภท

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา สามารถอภิปรายผลโดยจำแนกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีการอภิปรายผลดังนี้

1) ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการของมหาวิทยาลัยพะเยา โดยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีการให้บริการข้อมูลด้านจำนวนนิสิตพิการในมหาวิทยาลัย มีการให้บริการข้อมูลด้านการศึกษาของนิสิต มีการให้บริการและการดำเนินงานที่ครบถ้วนตามแผนงานที่วางไว้ มีการให้บริการข้อมูลด้านประเภทความพิการ และเป็นศูนย์ข้อมูลประกอบการพิจารณาการบริการที่เหมาะสมและเอื้อต่อการศึกษานิสิตพิการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา สวนเศรษฐ์ (2559) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการให้บริการนิสิตพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการในระดับอุดมศึกษา พบว่า สภาพการให้บริการนิสิตพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการ ในระดับอุดมศึกษา ตามกรอบการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเป็นศูนย์ข้อมูลด้านคนพิการของสถาบัน

2) ด้านการบริการให้คำปรึกษา โดยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าให้คำปรึกษาครอบคลุมรวมนิสิตพิการ เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับนิสิตพิการ และให้คำปรึกษาในด้านอาชีพการวางแผนตรงตามความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล ให้คำปรึกษานิสิตพิการแบบรายบุคคล ให้คำปรึกษาที่ช่วยให้นิสิตเกิดความรู้สึที่ดีและมีความเชื่อมั่นในตนเอง และให้คำปรึกษาที่ตรงตามความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล การมีที่ปรึกษาที่เข้าใจปัญหาและความท้าทายของนิสิตด้านการศึกษา และ ให้คำปรึกษาด้านการแนะแนวและการใช้ชีวิตแก่นิสิตทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวฤทธิ ลำพวย (2563) ได้ศึกษา รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน พบว่า สภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน พิจารณารายด้าน คือ ด้านการบริการและสนับสนุนนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน อยู่ในระดับมาก

3) ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล โดยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าได้อธิบายการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคลแก่นิสิตพิการอย่างเป็นขั้นตอนให้นิสิตพิการได้ระบุความต้องการจำเป็นในการขอรับบริการแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล บริการช่วยเหลือสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตรงตามความต้องการในแผนรับบริการเฉพาะบุคคล ได้บริการอย่างครบถ้วนตามแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล มีการรายงานผลการรับบริการเฉพาะบุคคลให้ผู้บริหารรับทราบทุก ๆ ปี การศึกษา และมีการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล มีการจัดทำแบบฟอร์มการจัดทำ

แผนการรับบริการเฉพาะบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา สวนเศรษฐ (2559) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการให้บริการนิสิตพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการในระดับอุดมศึกษา พบว่า สภาพการให้บริการนิสิตพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการ ในระดับอุดมศึกษา ตามกรอบการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล อยู่ในระดับมาก

4) ด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าได้ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา แก่นิสิตพิการ และให้บริการความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาแก่นิสิตพิการ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะผลดีหรือข้อจำกัดในการได้รับบริการด้านการจัดเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวฤทธิ์ ลำพวย (2563) ได้ศึกษา รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน พบว่า สภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน พิจารณารายด้าน คือ ด้านการจัดหาเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน อยู่ในระดับมาก

5) ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม โดยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้มีการให้ข้อมูลกับอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับระบบการให้ความช่วยเหลือนิสิตพิการในมหาวิทยาลัยทราบ และมีการประสานงานกับคณะในเรื่องจัดเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับนิสิตพิการแต่ละคนอย่างเหมาะสม ได้มีกระบวนการกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนคณะต่าง ๆ เห็นความสำคัญของการช่วยเหลือนิสิตพิการ ได้ดำเนินการแจกคู่มือสำหรับอาจารย์ผู้สอนนิสิตพิการในมหาวิทยาลัย และได้ร่วมมือกับคณะ และคณาจารย์สนับสนุนให้นิสิตพิการแต่ละคนเรียนได้เต็มศักยภาพ มีการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตพิการเรียนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา สวน

เศรษฐกิจ (2559) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการให้บริการนิสิตพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการในระดับอุดมศึกษา พบว่า สภาพการให้บริการนิสิตพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการ ในระดับอุดมศึกษา ตามกรอบการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนักศึกษาเรียนร่วมและเป็นเครือข่ายให้บริการกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญของศูนย์บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ ผลการศึกษาปรากฏว่า

1) ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการของมหาวิทยาลัยพะเยา ควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองของนักศึกษาพิการ ควรมีการเยี่ยมบ้านของนักศึกษาพิการ และควรใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเว็บไซต์เป็นช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองของนักศึกษาพิการเกี่ยวกับแผนการเรียนของนิสิตพิการแต่ละภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย วิเชียรศิริกาญกุล (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษาพิการ พบว่า แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษาพิการการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการควรออกแบบและพัฒนาโครงสร้างทางกายภาพและสภาพแวดล้อมให้ได้มาตรฐานและอารยสถาปัตยกรรมทั้งควรพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้สำหรับนิสิตพิการ

2) ด้านการบริการให้คำปรึกษา ควรจัดบริการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและมีการประชุมนักศึกษาพิการ เพื่อชี้แจงและอธิบายให้ข้อมูลกับนักศึกษาพิการ นักศึกษาพิการต้องกระตุ้นตัวเองให้เกิดการเรียนรู้และมีความกระตือรือร้นและบุคลากรควรให้คำปรึกษาให้คำแนะนำกับนักศึกษาสร้างกำลังใจ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษาพิการและผู้ให้คำปรึกษา และควรให้บุคลากรเรียนรู้เทคนิคเฉพาะด้าน เช่น การสัมภาษณ์ การตอบคำถาม การพูดโน้มน้าวกับนักศึกษาพิการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกริช อ่อนสา (2560) ได้ศึกษา สภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น กรณีศึกษา : โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งพบว่า แนวทางการพัฒนา คือ ควรให้คำปรึกษาให้คำแนะนำกับนักศึกษาสร้างกำลังใจ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษาพิการและผู้ให้คำปรึกษา

มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระดับปฏิบัติงานและส่งเสริมความร่วมมือจากชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ

3) ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล บุคลากร DSS ควรรายงานผลการอนุมัติของคณะกรรมการการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล บุคลากร DSS ควรตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล (Individualized Service Plan: ISP) ของนักศึกษาพิการ และควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลของนักศึกษาพิการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา สวนเศรษฐ (2559) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการให้บริการนิสิตพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการในระดับอุดมศึกษา พบว่าด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล ควรมีการวางแผนแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนิสิตพิการ

4) ด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ควรมีการจัดทำประเมินผลการให้บริการ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งสรุปผลการให้บริการ การใช้สื่อและเทคโนโลยีของนักศึกษาพิการ ควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการ เพื่อปรับปรุงความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการ สนับสนุนนักศึกษาพิการ และการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกกับนักศึกษาพิการ และควรมีการจัดอบรมการใช้สื่อและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงกลด จารุนนทรากุล (2565) ได้ศึกษาแนวทางการให้บริการทางการศึกษาสำหรับนิสิตพิการในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการให้บริการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการ สิ่งอำนวยความสะดวกควรใช้งานได้จริงและตรงกับความต้องการของนิสิตพิการเป็นรายบุคคล และควรเพิ่มช่องทางในการมีงานทำที่ตรงกับความต้องการของบัณฑิตพิการมากขึ้น

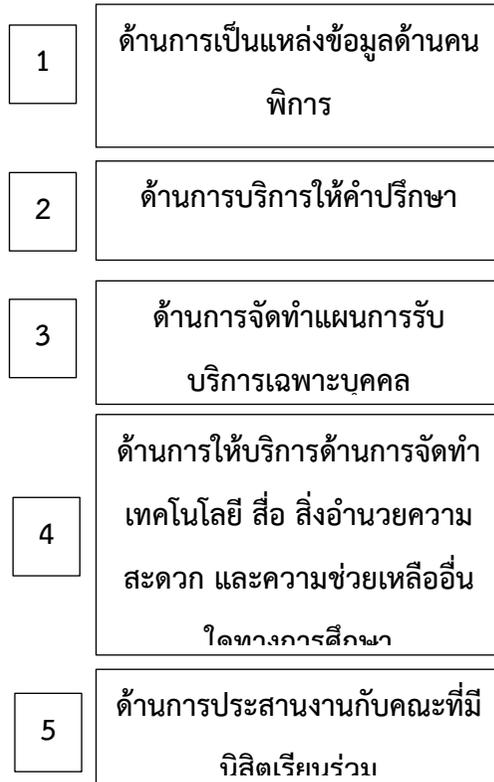
5) ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม ควรมีการจัดให้มีการจัดประชุมอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการ ควรมีการเผยแพร่คู่มือสำหรับอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการ และควรมีการจัดทำแนวทางวิธีการสอนนักศึกษาพิการในแต่ละประเภท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา สวนเศรษฐ (2559) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการให้บริการนิสิตพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการในระดับอุดมศึกษา พบว่า ด้านประสานงานกับคณะที่มีนักศึกษาเรียนร่วมและเป็นเครือข่ายให้บริการกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ประเด็นด้านการ

ดำเนินการแจกคู่มือสำหรับอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัย พบว่า ควรมีการจัดให้มีการจัดประชุมอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนักศึกษาพิการ และให้ความช่วยเหลือกับอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า แต่ละมหาวิทยาลัยที่มีศูนย์บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ ควรมีการจัดประชุมอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการก่อนเปิดเรียนภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 เพื่อให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของศูนย์บริการนักศึกษาพิการ

องค์ความรู้ใหม่

การดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ คือ งานบริการสนับสนุนทางการศึกษาที่ช่วยให้นิสิตที่มีความพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตทั่วไป โดยลดอุปสรรคซึ่งจำกัดโอกาสของนิสิตพิการ และจัดหาบริการสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อช่วยให้นิสิตพิการสามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการ 2) ด้านการบริการให้คำปรึกษา 3) ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล 4) ด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และ 5) ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม สรุปได้ดังภาพที่ 1

การดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ

ภาพที่ 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

บทสรุปแนวทางดำเนินงานการให้บริการสนับสนุนนิสิตพิการ มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการของมหาวิทยาลัยพะเยา ควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองของนักศึกษาพิการ ด้านการบริการให้คำปรึกษา ควรจัดบริการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและมีการประชุมนักศึกษาพิการ เพื่อชี้แจงและอธิบายให้ข้อมูลกับนักศึกษาพิการ ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคลบุคลากร DSS ควรรายงานผลการอนุมัติของคณะกรรมการ

จัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล ด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ควรมีการจัดทำประเมินผลการให้บริการ สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งสรุปผลการให้บริการ การใช้สื่อและเทคโนโลยีของนักศึกษาพิการ และด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม ควรมีการจัดให้มีการจัดประชุมอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลด้านคนพิการของมหาวิทยาลัยพะเยา ควรเป็นศูนย์ข้อมูลประกอบการพิจารณาการบริการที่เหมาะสม และเอื้อต่อการศึกษาของนิสิตพิการ ควรมีการให้บริการข้อมูลเบื้องต้นของนิสิตพิการได้อย่างครบถ้วน และมีการให้บริการข้อมูลด้านยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตพิการ

1.2 ด้านการบริการให้คำปรึกษา ควรให้คำปรึกษาที่ตรงตามความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล มีที่ปรึกษาที่เข้าใจปัญหา และความท้าทายของนิสิตด้านการศึกษา ให้คำปรึกษาด้านการแนะแนวและการใช้ชีวิตแก่นิสิตทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย

1.3 ด้านการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล ควรมีการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล และควรมีการจัดทำแบบฟอร์มการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล

1.4 ด้านการให้บริการด้านการจัดทำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ควรมีการจัดเทคโนโลยี สื่อฯ สำหรับคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะผลดีหรือข้อจำกัดในการได้รับบริการด้านการจัดเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก

1.5 ด้านการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตเรียนร่วม ควรมีการประสานงานกับคณะที่มีนิสิตพิการเรียนร่วม และมีการแจ้งรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานของนิสิตพิการแต่ละคนให้คณะอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนทราบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหาของการให้บริการข้อมูลด้านครอบครัวของนักศึกษาพิการของศูนย์บริการสนับสนุนของนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยพะเยา

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพิการหลังได้รับรายงานผลการอนุมัติของคณะกรรมการการจัดทำแผนการรับบริการเฉพาะบุคคล

2.3 หน่วยบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการควรเนินดำการให้บริการสนับสนุนในระยะเปลี่ยนผ่านเพิ่มเติมโดยประสานงานกับโรงเรียนในพื้นที่ในการส่งต่อข้อมูลที่เป็นของนักศึกษาพิการก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนร่วมกันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จักรกริช อ่อนสา (2560), *สภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น กรณีศึกษา : โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น*.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เชาวฤทธิ์ ลำพวย. (2563). รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน. ใน *รายงานการวิจัย*. วิทยาลัยเทคนิคสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- ทรงกลด จารุนนทรากุล และคณะ (2565), แนวทางการพัฒนาการให้บริการทางการศึกษาสำหรับนิสิตพิการในเขตภาคเหนือตอนบน. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(9).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วันทนา สวนเศรษฐ. (2559). *การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการให้บริการนิสิตพิการของศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการในระดับอุดมศึกษา*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วุฒิชัย วิเชียรศิริกาญกุล. (2566). แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษาพิการ. ใน *วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *คู่มือหลักการและแนวทางในการจัดตั้งศูนย์บริการสนับสนุนนิสิตพิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนิสิต สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *รายงานผลการประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติ เรื่อง การเข้าถึงและได้รับบริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

UNESCO (1990). *Promoting Inclusive Teacher Education*. Bangkok, Thailand: UNESCO.